

Быел Мордовия Республикасы Главасы Артём Здунов тарафыннан сәламәтлек елы дип игълан ителде. Сонгы елларда Торбеево районы сәламәтлек саклау өлкәсендә житди үзгәрешләр булган һәм Торбеево үзәк район хастаханәсе баш табибы, Мордовиядә хөрмәт казанган Айсылу Мяхмут кызы СЕМОЧКИНА әлеге өлкәдәге яналыклар белән таныштырды. Айсылу Мяхмут кызы аралашканда болай дип сойләде:

- Безнен очен халык сәламәтле-ге - топ остенлек. Торбеево районы сәламәтлек саклау системасы шу-на юнәлтелгән. Район хастаханәсе структурасына төвлек бие эшли торган 54 койкалы стационар керә, шул исәптән терапия бүлегендә - 28 койка, гинекология бүлегендә - 1 койка, йогышлы авырулар бүлегендә - 7, педиатрия бүлегендә - 3, травматология бүлегендә - 2, хирургия бүлегендә - 3, паллиатив бүлектә - 10 койка бар. Шулай ук район халкы кондезге стационарда сәламәтлеген яхшырта ала: анда 47 койка-урын урнашкан.

Поликлиникабыз 450 кешелек ол-кәннәр һәм балалар сменасына исәпләнгән. Авыл кешеләре беренчел ярдәмне бер фельдшер-акушерлык һәм 21 фельдшерлык пунктларында алалар. Хастаханә районда яшәвче 18099 кешегә хезмәт күрсәтә, шулардан эшкә яраклы 11065 кеше, пенсия яшендәге 4447 кеше, 3137 бала.

Янартылган поликлиникада 16 белгечлек буенча кабул итү оештырылды һәм алып барыла: терапия, гомуми табиб практикасы, акушерлык-гинекология, неврология, эндокринология, отоларингология, офтальмология, педиатрия, психиатрия, наркология, дерматовенерология, фтизиатрия, хирургия, онкология, функциональ диагностика, стоматология. Диагностика хезмәтен клиник - диагностика лабораториясе, рентгенология хезмәте, утрагавыш диагностикасы кабинеты, физиотерапия хезмәте, эндоскопия кабинеты һәм функциональ диагностика кабинеты бар.

Узган ел гына да поликлиника бүлегендә 142170 кеше үтте. 2025 елда «Сәламәтлек саклауның беренчел звеносын модернизацияләв» милли проекты кысаларында поликлиниканың дүрт катлы бинасына 93 миллион 762 мең сумлык капитал ремонт ясалды. Сигез миллион сумлык медицина жиһазлары сатып алынды.

Хезмәткәрләребезгә килгәндә, район үзәк хастаханәсенен Торбеево бүлекчәсендә 237 кеше эшли, шулардан - 41 табиб, 123 урта медицина персоналы, 73 башка хезмәткәр. Амбулатор шартларда табиблар - 95,3%, урта медицина персоналы - 99,4% тәшкил итә. Шулай, бездә 3 педиатрия, 6 терапия участкалары, гомуми практика табибларының бер участогы эшли, алар 100% медицина персоналы белән комплектланган. Носакино авылының бер фельдшерлык пунктында гына вакантлы урын бар. Персоналны

комплектлауда да торле проектлар ярдәмгә килә. Мәсәлән, 2025 елда штатларны тулыландыру максатында «Сәламәтлек саклауны үстерү» проектын гамәлгә ашыры торган «Земство докторы/Земство фельдшеры» программасы буенча Морд-Юнки ФАПына бер табиб-анестезиолог-реаниматолог, фельдшерлык пункты модире, шәфкать туташы эшкә урнаштырылды.

Сонгы елларда дәвләт медицина хезмәткәрләренән керемнәрән арттыруга зур игътибар бирә. Әйтик, 2025 елда «Торбеево үзәк район хастаханәсе» буенча югары медицина, фармацевтика яки башка югары белемле табиблар һәм хезмәткәрләренән уртача айлык хезмәт хагы – 75567 сум, урта медицина персоналынын - 36290 сум төшкәл иткән. Гомумән учреждение буенча - 40080 сум.

Мордовия Республикасы Главасы Артём Здунов игълан иткән сәламәтлек елында торле проектлар остендә актив эшләвебезне дәвам итәбез. «Дәвамлы һәм актив тормыш» милли проекты кысаларында (2026-2027 елларда), Дракино һәм Жуково авылларында блок-модульле фельдшерлык пунктлары тозу планлаштырыла. «Гаилә» милли проектын гамәлгә ашыру кысаларында репродуктив система авыруларын иртәрәк ачыклау һәм халыкнын репродуктив сәламәтлеген саклау медицина оешмасы эшенән ин моңим юнәлешләреннән берсе булып тора. Ел саен 15-17 яшьлек үсмерләргә репродуктив сәламәтлек ягыннан профилактик тикшерү үткәрәбез. 2025 елда 503 яшүсмер медицина тикшерелүе үттә; аларнын уникасендә репродуктив система патологиясе ачыкланды. Шул исәптән 5 яшүсмердә беренче тапкыр авырулар ачыкланды.

Торбеево районындагы дәвалану һәм тикшеренү учрежденияларында дәвалануга мохтажларнын барысы да медицина ярдәме ала. Узган елда өлкәннәргә, диспансеризация кысаларында, 2825 кеше тикшеренү үттә. Икенче этапка каралганнарнын 610 яки 21,6% ы жиберелгән, бу 2024 ел белән чагыштырганда 18% ка яки 500 кешегә күбрәк.

Ел саен ЭКО методын кулланып, бала тапмауны дәвалау үтәлә. 2025 елда Торбеево районы хатын-кызлары очен мәжбүри медицина иминияте (ОМС) акчалары хисабына уника ЭКО циклы үткәрелдә.

Моннан тыш, СВОнын барлык ветераннары да диспансеризация белән тулы күләмдә колачланган. Диспансеризация кысаларында өлкән буын кешеләре (60 плюс) медицина тикшерүе узды. Тикшерелгәннәрнен артуы авыруларны иртә ачыклауда һөнәри чараларнын мотивациясен һәм остенлеген раслый.

Узган ел районыбызда 81 бала туды. Бүгенге көндә без системалы, ведомствоара эш моделен тозибез: анда халык сәламәтлеге топ остенлек булып тора. Барлык кызыксырган структураларнын үзара хез-мәттәшлеге нәтижәсендә без тотрык-лы унай демографик нәтижеләргә ирешербез дип ометленәбез.

Н.ХӘЛИЛ